

[Mejdahl]

forsøgt at tilpasse handlingsplanens miljødél med skyldig hensyntagen hertil. Handlingsplanen undgår at tage gødningsafgifter og gødningskvoter, ændrede harmonikrav og behandlingshyppigheden for så vidt angår plantebeskyttelsesmidler i anvendelse. Det hilser vi i Venstre med tilfredshed ud fra den betragtning, at det efter vores opfattelse ikke er en farbar løsning.

Derimod tilslutter vi os planens intentioner om at udnytte husdyrgødningen bedre. Det er en intention, som naturligt hører hjemme i begrebet godt landmandskab, og det vil der kunne skabes forståelse for i landbruget. Det er for øvrigt den første forudsætning for, at den del af handlingsplanen kommer i land med et positivt resultat også for miljøet. Vi er helt med på, at landbruget skal tage miljøhensyn, og det er der også voksende forståelse for i landbruget. Denne forståelse har i øvrigt altid været der, men det har ikke været let at vide, hvad der var fup eller fakta.

Jeg har som praktisk landmand oplevet, at Landbrugsministeriet skrev til samtlige jordbrugere og fortalte, at der kunne søges tilskud til kunstgødning. Det skete med henvisning til lov af 9. juni 1967 om afsætning af danske landbrugsvarer, hvor der var stillet 50 mio. kr. til rådighed til billigørelse af kunstgødningen. Dengang havde man brug for landbrugsproduktionen for at gøre gode tider bedre.

Det var også regeringerne, der op igennem 1970'erne opfordrede til store investeringer i landbruget, bl.a. ved at tillade afskrivning på et større beløb end det investerede, også for at øge produktionen og for at udnytte EF-fordelen. Derfor gik landbruget ind i store investeringer, som var med til at give landbruget en gældsprocent, som er skyhøj og i hvert fald mange steder for høj til at give en rentabel produktion. Man gjorde det ikke med bind for øjnene, men i tillid til de signaler, der kom fra bl.a. regering og Folketing.

Efter vandmiljøplanen skal landbruget reducere udvaskningen med 127.000 t kvælstof, fra 260.000 t til 133.000 t. Jeg skal ikke forholde mig til de 127.000 t på anden måde end ved at sige, at tallet er bestemt som udgangspunkt. Heraf er landbruget nu godskrevet for 50.000 t, og så mangler der 77.000 t.

Med de instrumenter, som er skitseret i handlingsplanen, kan dette mål nås. Det har

den højeste praktiske og teoretiske viden på området konstateret på konsensuskonferencen i vinter, og det er denne viden, landbrugsministeren har støttet sig til ved udarbejdelsen af planen. I konsensuskonferencens konklusioner står der på side B 7:

»Der er ikke for nærværende basis for generelle justeringer af vandmiljøplanen, hvad angår kravene til landbrugets udledninger. Der kan derimod være behov for at udbygge vandmiljøplanen på specifikke geografiske områder. Blandt disse skal fremhæves skærpede krav til håndtering af husdyrgødning og skærpede grænser på husdyrproduktionen.«

Og videre står der på side B 11:

»De processer, der styrer kvælstofomsætningen i rodzonen og denitrifikationsprocesserne for nitrat i vore land- og vandområder, er kun ufuldstændigt kendte. Der savnes grundlæggende viden, og der er behov for en betydelig metodeudvikling for at kunne udvikle modeller, der beskriver disse komplekse sammenhænge fyldestgørende.«

Disse citater understreger, at der ikke er sagligt belæg for at gå videre, end landbrugsministeren foreslår. Uanset hvor fine og forkromede teoretiske planer vi lovgivere påbyder, og uanset hvor stor vilje og påpasselighed landmanden lægger for dagen, så er landmanden til alle tider undergivet naturens kræfter og luner. Det er han, når frosten tager vintersæden, der må sås om. Det er han, når forårsstormene forårsager sandfygning, som slider nysåede marker itu og blæser gødningen og frøene hen i markskellet. Det er han, når den sol, der bruner feriefolkets hud, svider afgrøderne væk, og det er han, når regnen besværliggør høsten og efterårets jordbehandling.

Det er under disse vilkår, at vore planer og påbud skal føres ud i livet. Det er vigtigt, at vi har det for øje, så vi giver dem et indhold, der kan efterleves i praksis.

Hvis landmanden fortsat skal øge produktiviteten med 2,24 pct. om året, som det er sket i årene 1973-74 til 1987-88, så må vi også politisk give muligheder herfor, for indtil nu er det jo fortrinnsvis fødevarerforbrugerne, der har scoret rationaliseringsgevinsten. Det er begrænset, hvad fødevarerne er steget i pris; fødevarernes andel af forbrugerkrønen er stadig faldende.

Til en bæredygtig udvikling i landbruget hører, at de unge får et godt fodfæste. Yngre jord-